

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

A gyógypedagógus birtokában van a gyógypedagógia és határtudományai korszerű elméleti és módszertani ismereteinek, a gyógypedagógiai tevékenységekhez szükséges képességeknek, valamint a szakterületi és gyakorlati ismereteknek. Alapvető orvosi, pszichológiai, (gyógy)pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a sérült, fogyatékos, akadályozott, sajátos nevelési igényű gyermekek, személyek sajátosságaira, fejlődésére vonatkozóan. Ismeri a gyógypedagógiai nevelés tartalmát meghatározó alapidokumentumokat. Ismeri a hatékony nevelési-oktatási stratégiákat, tanulás-szervezési módokat, munkaformákat, módszereket, eszközöket. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, az érdeklődés felkeltésére, a tanulók motiváltságának fenntartására alkalmazható módszerekről. Rendelkezik a tevékenységközpontú környezet fizikai, érzelmi, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a sokoldalú tapasztalatszerzés intézményi, intézményen kívüli lehetőségeit. Tájékozott a differenciáló pedagógiai módszerekben. Képes a pedagógiai-pszichológiai módszerek, eljárások alkalmazására, az összefüggések felismerésére, megvalósítására a képességfejlesztésben, a funkciózavarok (kognitív, szociális, szomatikus, érzékelési, észlelési stb.), valamint a Cerebral Paretikus diszfunkciók korrekciójában, kompenzálásában, a rehabilitációban, az esélyteremtő társadalmi integrációban. Képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. Képes az oktató-nevelő, rehabilitációs, fejlesztő, gondozó tevékenységével kapcsolatos önreflexióra és önkorrekcióra.

A kompetenciákhoz tartozó **indikátorok értelmezése példákkal** az adott terület, tantárgy vonatkozásában.

Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás, fejlesztőfoglalkozás alapján
1.1.	Alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással rendelkezik.	Speciális tantervi, szaktárgyi és pedagógiai tudása (pl.: az atipikus fejlődés konkrét elemei, jellemzői, annak háttérében meghúzódó jelenségek), tükröződik az egyes dokumentumokban és reflexiókban.	Szakértői véleményekhez, egyéni fejlesztési tervekhez igazodó specifikus fejlesztési módszereket, eljárásokat alkalmaz.
1.2.	Rendelkezik a szaktárgy tanításához szükséges tantervi és szakmódszertani tudással.	Oktató-nevelő, fejlesztő munkáját az SNI-s kerettanterv és a sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók óvodai és iskolai nevelésének és oktatásának irányelveire, az integrációban, harmonizált tantervekre alapozza. Gazdag, változatos módszertani eszköztár rendelkezik.	Ld. a portfóliót.

1.3.	Fogalomhasználata pontos, következetes.	Portfóliója minden elemében pontosan és adekvátan alkalmazza a terminológiát.	Az SNI-s gyermekekhez/tanulók életkorához, az akadályoztatottság mértékéhez adaptálja a fogalmakat. Szükség esetén lényegmegtartó egyszerűsítés jellemzi, személyre szabottan használja az augmentatív és alternatív kommunikáció (AAK) elemeit, figyelembe veszi a fogalmak speciális értelmezését. pl.:BTM esetén fogalomhasználata részképességproblémájukhoz, aktuális érzelmi-akarati állapotukhoz is igazodik.
1.4.	Kihhasználja a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket (a szaktárgyi koncentrációt).	Portfóliója dokumentumai - tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv - kapcsolódási pontokat, utalásokat tartalmaz az egyes műveltségi területek közötti kapcsolatokra.	Tudatos kapcsolódási pontokkal, pl.: más műveltségi területről behozott anyagokkal, kompenzálja, szintetizálja az értelmileg akadályozott tanulók, tanulásban akadályozott tanulók szigetszerű ismereteit.
1.5.	A szaktárgy tanítása során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására.	A portfólióban lévő dokumentumok olyan tudatosan választott elemeket tartalmaznak, amelyek a gyermekek egyéni tapasztalataira vonatkoznak: pl. családi feladatok (közös főzés anyával), médiafigyelés, keresés az interneten, természeti megfigyelések.	Támaszkodik az SNI-s tanulók "vivő" funkcióira, erősségeire, a komplex, közvetlen megtapasztaláson alapuló ismeretszerzési lehetőségekre, a tanulók előzetes tudására, aktivitására, motiváltságára .
1.6.	A rendelkezésére álló tananyagokat, eszközöket – a digitális anyagokat és eszközöket is – ismeri, kritikusan értékeli és megfelelően használja.	Portfóliójában célszerűen és adekvátan vonultatja fel az SNI-specifikus digitális tartalmakat. Alkalmazza, a külvilággal alapvető, lényegi kapcsolat megteremtését lehetővé tevő infokommunikációs eszközöket, mozgássérült, autisztikus, halmozottan sérült gyermekeknél, akiknél az ismeretszerzés és a kapcsolattartás, a kommunikálás kizárólagos módját biztosítja.	Tanítási óráin épít a digitális tartalmak motivációs erejére a tanulói önálló ismeretszerzésben. Ügyel a digitális akadálymentesítésre (pl. gyengénlátó tanulók, vak tanulók, hallássérült, autisztikus, halmozottan sérült gyermekek/tanulók esetében.) A számítógép hátránykompenzáló hatását kihasználja pl.: diszgráfias, diszlexiás tanulóknál.

1.7.	A szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket alkalmaz.	A változatosság mint a koncentráció segítője, motiváló erő is, sérülésspecifikusan, individualizáltan is megjelenik a portfólió dokumentumaiban a különböző tevékenységek és munkaformák, a differenciáló pedagógia, adaptív, kompetens tanulásszervezés módszereinek felsorakoztatásával.	Az oktatás során a sajátos nevelési igényű tanulók képességeinek megfelelően választja meg a taneszközöket és különböző módszereket. Eszközbeli és módszertani gazdagság mellett, a változatos munkaformák fejlesztő erejét tudatosan használja (individualizált, rétegmunka, páros és kooperatív csoportmunka, kiváltképp az integrált nevelésben-oktatásban).
1.8.	Tanítványait önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására neveli.	Az óra/foglalkozási, egyéni fejlesztési terveiben szerepelnek a gyermekek gondolkodását, fantáziáját, kreativitását ösztönző problémahelyzetek és tevékenységek.	Sokféle, változatos tevékenységi és munkaforma, problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.
1.9.	Törekszik az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek felismertetésére.	Óra-/foglalkozásterveiben a gyakorlati cselekedtetéses helyzetekből indul ki, majd az ismeretek, tapasztalatok gyakorlati alkalmazását is változatos helyzetekben teszi lehetővé.	Tanítási óráin, foglalkozásain törekszik arra, hogy minél több lehetőséget biztosítson a gyerekeknek az ismereteik változatos körülmények közötti gyakorlati kipróbálására, tapasztalataik alkalmazására. (pl.: integráltan nevelt SNI-s tanulóknak kifejezetten kedvez a projektmódszer, amely természetes módon kínálja a gyakorlatialapúságot, a spontán differenciációt és a horizontális tanulást.)
1.10.	Tanítványaiban kialakítja az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját.	Portfóliója tartalmazza tanítványai sérülésspecifikusan adekvát online tartalmakat és azok elérési és biztonságos alkalmazási módozatait.	Tanítási óráin, foglalkozásain ismerteti az adatkezelés etikai vonatkozásait, veszélyeit. Felhívja tanulói figyelmét a hasznos weboldalakra, a reklámok és a média túlzásaira.

2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók

Képes a különböző fogyatékos, sérült, akadályozott gyermekek, tanulók, fiatalok gyógypedagógiai fejlesztésének, nevelésének, oktatásának, rehabilitációjának és rehabilitációjának, komplex tervezésére. Képes a rendszerszemléletű tervezésre. Az SNI-s tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára írott kerettantervek, a pedagógiai program, a gyermekek egyéni fejlesztésére vonatkozó célkitűzések, specifikus módszerek, eszközök figyelembevételével képes pedagógiai munkájának folyamatában, egymásra építve megjeleníteni (tanmenet, tematikus terv, óra/foglalkozásterv, folyamatterv, egyéni fejlesztési terv). Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást, a tudatos és folyamatos visszajelzés és értékelés mozzanatát. A tervezés során a felhasználható eszközöket, módszereket kritikusan elemzi, a konkrét céloknak megfelelően választja ki, figyelembe véve az adott tanuló/gyermekcsoport sajátosságait (előzetes tudás, képességek, motiváltság, szociokulturális sajátosságok). A pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésében szakmai önreflexiókkal fejleszti saját tevékenységét (a PDCA-ciklus az irányítási, tervezési rendszerek integráló eleme, angol nyelvű rövidítés, amely a Plan, a Do, a Check és az Act szavak kezdőbetűiből áll).

A kompetenciákhoz tartozó indikátorok értelmezése példákkal az adott terület, tantárgy vonatkozásában.			
Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás, fejlesztőfoglalkozás alapján
2.1.	A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.	A NAT, az SNI-s irányelvek és SNI-s kerettantervek által meghatározott célrendszerből indul ki, és végigvezeti saját pedagógiai gyakorlatának dokumentációjában.	Koherens gyógypedagógiai szemléletét tükrözi a célok eléréséhez rendelt tanulásszervezési módok, módszerek eszközök (feladatlapok, IKT stb.), az ellenőrzés, értékelés módszerei, eszközei.
2.2.	Pedagógiai munkáját éves szinten, tanulási-tanítási (tematikus) egységekre és órákra bontva is megtervezi.	A tanmenetekben megjelölt feladatok igazodnak az intézmény éves munkatervéhez.	A csoportprofil, a gyerekek/tanulók képességprofilja, egyéni fejlesztési terve alapján tervezett készségfejlesztő folyamatba/ tematikus tervbe illeszkedik a megfigyelt óra/fejlesztő foglalkozás, az alkalmazott munkaformák, konkrét feladatok, eszközök, ellenőrzési módok. Óra/foglalkozástervét rugalmasan kezeli, alkalmazkodik a kialakult helyzethez, problémához.

<p>2.3.</p>	<p>Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, az oktatási környezet lehetőségeit, korlátait stb.</p>	<p>A pedagógiai folyamatok tervezésében ötvözi az általános didaktikai alapelveket a speciális gyógypedagógiai tartalmakkal, alkalmazkodva neveltjei életkori, ismeretbeli, képességbeli és attitűdbeli sajátosságaihoz. A tanórára való felkészülés fejlesztőfoglalkozás tervezése során figyelembe veszi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanuló fogyatékoságának típusát, mértékét; – a művelődési anyag tartalmát; – az előzetes ismeretek meglétét; – a tanulócsoportja összetételét; – a neveltjei aktuális állapotát; – a differenciálási lehetőségeket. 	<p>Óra/habilitációs, rehabilitációs foglalkozás tervezésekor, a tananyag tartalmát, a feldolgozás módját és lépéseit is a tanulók képességszintjéhez, speciális szükségleteihez igazítja.</p>
<p>2.4.</p>	<p>Célszerűen használja a digitális, online eszközöket.</p>	<p>Mind portfóliója megszerkesztése, mind tanulóknak készített oktatási segédanyagai tudatos, SNI specifikációjú digitális és online eszközhasználatot tükröznek. Pl. fogyatékosági típus szerint akadálymentesített (gyengén látó, vak, súlyos mozgáskorlátozott, autista stb.), illetve differenciáltan, képességek szerinti önálló számítógépgép-használatot tervez.</p>	<p>Tanóráin, foglalkozásain tudatosan épít IKT-eszközök adta egyéni fejlesztési lehetőségekre, az akadályozottság megsegítésére a legcélravezetőbb digitális eszközt, módszert választja. Képesség és/vagy haladási ütem szerint szintezett digitális feladatokat használ.</p>
<p>2.5.</p>	<p>Az órát a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.</p>	<p>Óra- és foglalkozásterveit, a feladatok logikus rendjét, a cél elérése határozza meg. A készségfejlesztés folyamata hosszabb idejű, több órát ívelhet át, és egyéneként eltérő ütemű lehet, ezért az időkerettel, rugalmas tervezhet. Az óra, a foglalkozás felépítése, az optimális mélységű és mértékű oktatási tartalmak, a fő didaktikai feladatok, - a szervezési módok, a munkaformák, a konkrét feladatok, eszközök, az értékelés tervezett módszere, eszközei, és ezek időkeretének bemutatása -, a készségfejlesztés folyamatának sorrendjébe illeszkednek.</p>	<p>A tervezés során a logikus felépítettség mellett, pl. értelmileg akadályozott és tanulásában akadályozott tanulók esetében szem előtt tartja a kis lépésekben való haladás és a legközelebbi fejlődési zóna elveit és gyakorlatát. Támaszkodik a meglévő erősségeikre, vivőfunkcióikra. A folyamatos ellenőrzéssel azonnali korrekcióra, majd a tanulságok megfogalmazására van lehetősége.</p>

2.6.	A tanulók tevékenységét, a tanulási folyamatot tartja szem előtt.	Portfóliója képet ad tanuláselméleti tudásáról és annak gyakorlatba ültetéséről. Ismeri tanulói tanulási stílusát és ennek megfelelően készíti elő a tananyagot (auditív, vizuális, mozgásos, digitális típusú tanulási folyamatok).	Tanóráin, foglalkozásain a legnagyobb arányban a tanulói tevékenységen és előtapasztalatokon alapuló, élményszintű életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó stratégiákat alkalmaz. (szemléltetés, szerepjáték stb.). Megfelelő időt biztosít az ismeretelsajátításra, rendszerezésre, az egyéni sajátosságokhoz igazodó munkaformákkal tervez. pl.: az érzékelési, kognitív és figyelmi funkciók érlelésre mozgásos feladatokat tervez.
2.7.	Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket.	Nevelési helyzetekben tudatosan alkalmazza, és használja az integrált oktatási, nevelési helyzetből adódó szociális tanulási formákat: az utánzás, az azonosulás és a szereptanulás helyzeteit. Terveiben megjelennek a szociális kompetencia fejlesztésének alapterületei: a proszocialitás, a szociális kommunikáció, a kötődés, a csoportlétre és társadalmi életre nevelés és az érdekérvényesítő képességek fejlesztése.	Megnyilvánulásaival mintát ad, viselkedésével értéket közvetít pozitív szokásokat alakít ki. A szociális tanulás érdekében tudatosan és változatosan alkalmazza a kooperatív munkaformákat és a különböző értékelési módokat az önismeret, az önbizalom, a kritika feldolgozási képességeinek fejlesztése érdekében.
2.8.	Alkalmazza a differenciálás elvét.	A gyógypedagógus munkájában a differenciált nevelés-oktatás evidencia az együttnevelésben és a külön nevelésben egyaránt. Portfóliója oktatási, nevelési, fejlesztési dokumentumaiban ez markánsan megjelenik. A csoport összetétele, a fogyatékoság típusa, mértéke, az akadályozottság foka, az egyéni szükségletek és igények, az érdeklődés, a különböző képességek alapján, differenciált képességfejlesztést, illetve munkaformákat tervez.	Differenciálással és individualizációval alkalmazkodik tanítványai szórt kompetenciaszintjeihez, képességstruktúrájához, és ehhez mérten tervezi meg a pedagógiai folyamatokat, bontja lépésekre a tevékenységeket, tervezi meg a feladatokat, eszközöket. Több lehetséges módszert és több speciális feladatot tervez, figyelembe véve az egyéni képességeket, haladási tempót és a feldolgozási stratégiát. A képességfejlesztés komplex folyamatban a tanulók előzetes tudására, aktivitására, motiváltságára építve differenciál.

2.9.	Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására.	Az elkészített dokumentumok, segédanyagok tartalmazzák a motivációs, aktiváló elemeket (pl.: változatos tanulásszervezési módszerek, érdekes feladatok, tevékenységek). Az "éppen elégséges kihívás" gyakorlatát alkalmazva sikerélményhez juttat, fokozza a motivációt, a kíváncsiságot.	Személyisége pozitív, biztonságot adó tanítványai számára, akik bátran, nem félve a hibázás lehetőségétől motiváltan tevékenykedhetnek a foglalkozásokon. Támaszkodik az "épp elégséges kihívást" jelentő feladatok motiváló erejére. A változatos és egyénre szabott munkamódok, feladatok, a differenciálás, a pozitív tapasztalatok, a sikerélmények az önbizalom fokozódását, erősödését eredményezi.
2.10.	Tudatosan tervezi a tanóra céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, taneszközöket.	Általános didaktikai, tantárgyi és speciális SNI-szemponitú megfontolásból tudatosan szervezi stratégiai egységgé a módszereket, eszközöket, tanulásszervezési formákat a nevelési, didaktikai és fejlesztési célok érdekében, ezt tükrözik portfóliójába feltöltött munkái is.	mint a portfólióban
2.11.	Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.	Tervezetei többféle terápiás és/vagy módszertani megközelítést tartalmaznak (frontális, egyéni, kiscsoportos, pár, kooperatív), amelyek lehetővé teszik a célokhoz, az adott szituációhoz, a tanulók mentális és aktuális érzelmi állapotához való igazodást	Tanítási óráira, foglalkozásaira változatos, gazdag módszertani repertoárjából válogat. (differenciáló, kooperatív tanulás, csoportos- vagy pármunka).
2.12.	Terveit az óra eredményessége függvényében felülvizsgálja.	Felülvizsgálja előzetes terveit a megvalósítás alapján, és reflexióiban igyekszik a tervezés hiányosságait megfogalmazni a maga számára. Javaslatot tesz a korrekcióra.	Utólagos óra/foglalkozás elemzésben megfogalmazza a felkészüléssel, tervezéssel kapcsolatos reflexióit is, elemzi, értékeli munkáját, utal a megvalósítás folyamatára, eredményeire, nehézségeire, a tervektől való eltérés indoklására és megfogalmazza a módosítás irányát. (PDCA)

3. kompetencia: A tanulás, fejlődés támogatása

Képes a fogyatékos, sérült, akadályozott gyermekek, tanulók mellett különleges bánásmódot igénylő egyéni, komplex fejlesztő programok vezetésére, rehabilitációs és rehabilitációs tevékenység folytatására, a tanulási problémák megelőzésére, a tanulási technikák megtanítására. Tájékozott a differenciáló pedagógiai módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben, képes speciális módszereivel, eszközeivel a gyermekek/tanulók differenciált képességfejlesztését, egyéni megsegítését végezni. Képes a felfedezést segítő, aktivitást biztosító, a gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességet fejlesztő módszereket, szervezési formákat alkalmazni. Képes a hagyományos és a digitális technikai eszközök célszerű alkalmazására.

A kompetenciákhoz tartozó **indikátorok értelmezése példákkal** az adott terület, tantárgy vonatkozásában.

Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás, fejlesztőfoglalkozás alapján
3.1.	Épít a tanulók egyéni, speciális szükségleteire, céljaira, igyekszik felkelteni és fenntartani érdeklődésüket.	Pedagógiai munkájában folyamatosan figyelmet fordít az SNI-s tanulói szükségletekre. Pl.: gyakorlatorientált, lépésekre bontott, a valóság közvetlen megtapasztalásán alapuló ismeretátadást tervez.	Épít a tanulók kíváncsiságára, kezdeményezéseikre. Megfigyelései alapján határozza meg a feladatok optimális nehézségi fokát az unalom, a frusztráció, az érdektelenség elkerülésére.
3.2.	Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát, és szükség esetén igyekszik változtatni előzetes tanítási tervein.	Figyelembe veszi tanulói sajátos fizikai, érzelmi állapotát. Képes a tanulási folyamatot illetve saját tevékenységét reflektíven követni. Reflexiói, tudatosságát igazolják ezen a téren.	Rugalmas óravezetés jellemzi, adaptív módon alkalmazkodik a tanulói szükségletekhez, és a tanulói aktivitástól függően képes újra gondolni a foglalkozás céljait és módszereit, azonnali, új megoldásokat talál, és ezt szakmailag megindokolja

3.3.	Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalomteli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra.	Alkalmazza a folyamatos visszajelzést, megerősítést. A tévedéseket a tanulási folyamat természetes elemeiként kezeli, nem megbélyegző, hanem pozitív támogató kommunikációval tereli az önálló, sikeres megoldás felé.	Alkalmazza az értő figyelem technikáit, jól motivál, gondot fordít a pozitívumokat hangsúlyozó, fejlesztő hatású értékelésre.
3.4.	A tanulást támogató környezetet teremt például a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával, a diákok döntéshozatalba való bevonásával.	Gondoskodik a sérülésspecifikus oktatási eszközökről, a speciálisan kialakított és rugalmasan alakítható tanteremről, szobáról, fejlesztő helyiségről. A fizikai környezetet adottságait figyelembe véve az elrendezés változtatásával, a figyelem irányítására, az érdeklődés fenntartására törekszik.	A különböző óraszervezési elemekhez igazodó, párhuzamos és különböző tevékenységek egyidejű végzésére alkalmas, az adott csoport számára megfelelő tanulási környezetet alakít ki, amelyben egyéneknél is biztosítva vannak a tanulást támogató környezeti feltételek. (Pl. a kiesett funkciók pótlását, valamilyen tevékenység elvégzését, a testhelyzet megtartását segítő „testtávoli eszközök”, különböző méretű, alakú, mozgatható, állítható asztalok használata, az adott tanulók számára megfelelő reflexgátló testhelyzetek megtalálása; szabad polcok terek.)
3.5.	Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulók számára, pl. webes felületeket működtet, amelyeken megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok.	Portfóliójában utalások, minták találhatóak a hasznos weboldalokról, a pedagógus által készített anyagokból, amelyek a tanulóknak ajánlhatók.	Az oktatási folyamatban alkalmazza a könnyen érthető kommunikáció és az augmentatív és alternatív kommunikáció (AAK) eszközeit, a szabad közvetlen tapasztalatszerzés, a saját élményen alapuló, önálló tanulás sérülésspecifikus formáit (pl.: Diszlex programcsalád, a Mesevilág, a Manó-sorozat, a Repülő kastély, Csigacsoda, Bliss jelnyelv, az írás és az olvasás tanulásához a Word).

3.6.	Kihhasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására.	Hangsúlyt fektet a tanulás tanítására és a nem funkció-tréning alapú gyakorlásra.	A tanulók számára érthető módon mutatja meg az elsajátítás és a gyakorlás folyamatát. pl.: alkalmazza felfedezettő és "ráismertető" elemeket. Sajátos nevelési igényű tanulók esetében minden esetben gyakorlatorientált, empirikus ismeretátadásra törekszik.
3.7.	Felismeri a tanulók tanulási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.	Portfóliójában vázolja a releváns szakterületekkel való élő kapcsolatát (gyermekszemész, fül-orr-gégész, gyermekorvos, gyermekneurológus, ortopédorvos, gyermekpszichiáter, pszichológus, gyógytornász, a különböző mozgásterápiák képviselői, szociális munkás stb.). Integrált/inkluzív körülmények között felkeresi a tanulót tanító befogadó pedagógust, segédanyagokkal támogatja a tanuló önálló tanulását, azt dokumentálja.	Tisztában van a munkájához kapcsolódó szakterületek kompetencia-határaival és a vonatkozó jogi szabályozással (pl. szociális ellátásokra való jogosultság stb.); felismeri, hogy a tanulási probléma megoldásához mely szakterület oldaláról várhat segítséget, az érintett tanulóval és gondviselőjével egyeztet a problémáról, és igény esetén konkrét szakmai segítséget kínál fel számukra. Utazó gyógypedagógusként ellátja a tanulót a megfelelő segédeszközzel, vagy támogatást ad annak beszerzéséhez.
3.8.	Tanítványaiban igyekszik kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét.	Fontos feladatának tartja a gyermekek kíváncsiságának felébresztését. Projektmunka tervezésével támogatja az önálló, ismeretszerzést.	A foglalkozáson a lehetőségeket kihasználva teret ad az önállóságra, támogatja önálló kezdeményezéseket.

4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

A pedagógiai szakszolgálat, a pedagógiai-szakmai szolgáltatás keretében, valamint a speciális és az integrált/inkluzív nevelés-oktatást végző köznevelési intézményekben képes a speciális nevelési igényű gyermekek, tanulók, felnőttek körében a fogyatékoságspecifikus szakirányuknak megfelelő területen egyéni fejlesztési, rehabilitációs-rehabilitációs feladatok ellátására, tanulási technikák megtanítására; együttműködésre, általános gyógypedagógiai és konduktív pedagógiai segítségnyújtásra és tanácsadásra a fejlesztésben vagy a gondozásban, rehabilitációban közreműködő más szakemberekkel, illetve családokkal a tanulás hatékonysága érdekében. Ismeri a tanulók megismerésének módszereit. Képes reális képet kialakítani a gyermekekről/tanulókról, a személyiségfejlesztés lehetőségeiről, ismeri ezek fejlődésének mérési, megfigyelési módszereit. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók számára differenciált bánásmódot nyújtani.

A kompetenciákhoz tartozó indikátorok értelmezése példák az adott terület, tantárgy vonatkozásában.			
Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás fejlesztőfoglalkozás alapján
4.1.	Munkájában a nevelést és az oktatást egységben szemléli és kezeli.	Tervezeteiben és reflexióiban szerves egységet alkotnak a nevelési és oktatási feladatok.	Hagyományos rehabilitációs órán a képességfejlesztést középpontba állítja. Integrált körülmények között a befogadó pedagógussal együtt. Az önálló életvezetésre, önkiszolgálás képességének fejlesztésére nagy hangsúlyt fektet. A szegregált intézményekben a súlyosan, halmozottan sérült tanulók esetében a hangsúly a speciális megsegítésen van. (AAK-s eszközök, speciális tanulási eszközök és speciális gyógyászati eszközök). A nevelés és fejlesztés a megtapasztaláson, a fogalmi készlet bővítésén, gyakoroltatáson és ismétlésen alapszik.
4.2.	A tanulói személyiség(ek) sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan tárja fel.	Saját vizsgálatait, megfigyelései és a szakértői vélemények segítségével igyekezik a tanulók sajátos igényeit, fogyatékoságuk speciális voltát feltárni, tapintatosan alkalmazkodik hozzá. Célzottan figyeli viselkedését társaival, pedagógusával, információkat kér a szülőktől a tanuló társas viselkedésére, érzelmi-akarati életére vonatkozóan.	

4.3.	A tanuló(k) személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléli.	A tanuló bio-pszicho-szociális fejlődését egységben kezeli. Fejlődésdiagnosztikai eljárásokat, alkalmaz. A regresszív időszakokat a fejlődés elemeként kezeli a fejlődésdiagnózis során számol vele, mivel a fizikai állapot miatt is keletkezhet regrediált állapot.	A gyógypedagógus állandó felülvizsgálat és újratervezés által a továbbvitelekbe beépíti az új fejlesztést
4.4.	A tanuló(k) teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszik.	A tanulói önállóságot speciális eszközök bemutatásával, azok használatának tanításával fokozza.(vizuális művészeti terápia, zeneterápia, drámapedagógia,).	Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket; érzékeny a tanulók problémáira, és képes személyre szabott segítséget nyújtani. A speciális eszközök használatát tanítja, gyakoroltatja a lehetőségekhez mért maximális önállóság elérése érdekében. A tanulást tágran értelmezi, középpontba helyezi a személyiség komplex fejlesztését különböző módszerek segítségével (konduktív pedagógia bazális terápia, vizuális művészeti terápia, zeneterápia, drámapedagógia).
4.5.	Felismeri a tanulók tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani vagy más szakembertől segítséget kérni.	Alapvető, hogy megfelelő felkészültséggel, tapasztalattal és kellő önismerettel rendelkezzenek, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy felismerjék szakmai határaikat, annak okán, hogy amennyiben azt meghaladó problémát észlelnek, képesek legyenek megtenni a további lépéseket. Ehhez fontos a rehabilitációs, egészségügyi, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, pszichiátriai ellátórendszer működésének ismerete.	

4.6.	Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.	Szükség esetén hosszabb fejlesztési időre tervez, pl. a betűtanítás, olvasástanítás esetében figyelembe veszi a hallássérült tanuló fogalomfejlődési folyamatát. Súlyosabb fogyatékoság esetén hosszabb távra, enyhébb esetekben max. 3 hónap.	Az eltérő képességekhez alkalmazkodik a tanítás/fejlesztés tervezésének ütemezése
4.7.	Csoportos tanítás esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a tanulók egyéni igényeinek megfelelő stratégiák alkalmazására.	A tervekben kiemelten szerepel az egyéni különbségek figyelembe vétele, az idő, az eszköz, az augmentatív és alternatív kommunikáció (AAK) alkalmazása egyformán figyelembe veszi integrált csoportok és az egyének különbözőségeit.	Kihasználja a differenciálás lehetőségét az egyéni különbségek figyelembevételével a feladatmegosztás során.
4.8.	A tanuló hibáit, tévesztéseit mint a tanulási folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.		A tanulási folyamat része a hibázás, tévesztés. A gyógypedagógus és konduktor a pozitív megerősítés által fejleszt és motivál, nem a hibák kiemelésével
4.9.	Az általános pedagógiai célrendszert és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat egységben kezeli.	Az egyéni fejlesztés iránya az általános fejlesztési célokhoz igazodik.	
4.10.	Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósítását.	Önreflektív feljegyzési az egyéni bánásmód megvalósítására utalnak.	Az óramegbeszélésen szakszerűen indokolja döntéseit, amelyeket a differenciálás érdekében hozott.

5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Felkészültek a fogyatékos, a sérült, az akadályozott gyermekek, fiatalok, felnőttek társadalmi környezetével, elsődlegesen családjával való együttműködésre, gyógypedagógiai segítségére. Kompetensek a fogyatékos, sérült, akadályozott személyek érdekképviselésében; esélyegyenlőségüket, intézményi és társadalmi integrációjukat segítő feladatok ellátásában, a tanácsadás különféle szintereiben.

A kompetenciákhoz tartozó **indikátorok értelmezése példákkal** az adott terület, tantárgy vonatkozásában.

Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás alapján
5.1.	Óráin harmóniát, biztonságot, elfogadó légkört teremt.		
5.2.	Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére neveli.	Olyan szakmai programokat szervez (integrált rendezvények, fesztiválok, stb.), amelyek alkalmat teremtenek egymás elfogadására, az együttműködésre.	Beszélgetőköröket, élménybeszámolókat kezdeményez csoportjában, egymás meghallgatására és a kiválás képességére nevel.
5.3.	Munkájában figyelembe veszi a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.	A foglalkozásba beépíti a különböző kulturális értékeket, szokásokat.	
5.4.	Az együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.	Projekteket, kooperatív foglalkozásokat valósít meg. Közösségi szabadidős programokat szervez.	Kooperatív módszereket alkalmaz.

5.5.	Az iskolai, osztálytermi konfliktusok megelőzésére törekszik, például megbeszélések szervezésével, közös szabályok megfogalmazásával, következetes és kiszámítható értékeléssel.	Közösen fogalmazzák meg a közös szabályokat, s azokat következetesen betartja és betartatja.	Kommunikációja erőszakmentes, támogatja és megerősíti a tanulók agressziómentes megnyilvánulásait. A kialakuló konfliktushelyzeteket proaktívan kezeli. Szituációs játékokat alkalmaz, elemzettet.
5.6.	A csoportjaiban felmerülő konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli.	A kialakuló konfliktushelyzeteket proaktív módon kezeli.	
5.7.	A tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönzi, fejleszti a tanulók vitakultúráját	Kommunikációja erőszakmentes, s tanítványainál is ezeket a megnyilvánulásokat erősíti.	Heterogén csoportmunka szervezésekor lehetőséget kínál a tanulók egymás közötti megnyilvánulásaira, a kulturált vita gyakorlására.
5.8.	Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.	A fogyatékossgal kapcsolatos érzékenyítő és felvilágosító tevékenységet folytat.	Műalkotások, irodalmi szemelvények segítségével fejleszti neveltjei érzelmi intelligenciáját. Életszerű példákkal és szituációkba ágyazottan gyakoroltatja az altruizmus és az aszertivitás kellő egyensúlyát tanítványaival.

<p>5.9.</p>	<p>Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére online közösségeket hoz létre, ahol értékteremtő, tevékeny, követendő mintát mutat a diákoknak a digitális eszközök funkcionális használatának terén.</p>	<p>Hatékony és biztonságos online kommunikációra nevel.</p>	<p>Az anyanyelvi tartalmakat, pl. levélírás, ünnepi üdvözlés, stb. számítógép alkalmazásával, online módon sajátítja el. Felhívja SNI-s tanítványai figyelmét a közösségi oldalak előnyeire és veszélyeire.</p>
<p>5.10.</p>	<p>Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit.</p>	<p>Közös ünnepeket szervez, egymást segítő tanulópárokat alakít, jószolgálati cselekedeteket kezdeményez, stb.</p>	<p>A csoportkohézió erősítésére különböző módszereket (pl. drámapedagógiai és szenzitív környezetpedagógiai elemeket) használ. Tudatában van, hogy az osztályközösség erősítése különös hangsúlyt kap integráltan nevelt SNI-s tanulók befogadása esetében.</p>

6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Szakszerű ismerete van az értékelés funkciójáról, folyamatáról, formáiról és módszereiről. Képes a gyógypedagógiai diagnózis felállítására, az ezen alapuló fejlesztési folyamatok eredményeinek hatásvizsgálatára. Képes a speciális szempontú diagnosztikus formatív és szummatív értékelésre. Evidencia alapú vizsgálatokkal követi a tanulók fejlődésének alakulását figyelembe véve a differenciálás, az individualizálás szempontjait. Tisztában van az értékelés személyiségalkító hatásaival és tudatosan alkalmazza ezt az oktatás-nevelés folyamatában. Képes céljai megvalósítását, a tanulók reális önértékelését, önbecsülését támogató értékelési forma, módszer és eszköz választására.

A kompetenciákhoz tartozó **indikátorok értelmezése példakkal** az adott terület, tantárgy vonatkozásában.

Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás, fejlesztőfoglalkozás alapján
6.1.	Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját követelményeit ezek figyelembevételével és saját tanulócsoportjának ismeretében pontosan körülhatárolni, következetesen alkalmazni.	Megfogalmazott követelményei harmonizálnak a NAT-tal, a SNI-s kerettantervvel és irányelvekkel, illetve igazodnak saját tanulócsoportjának sajátosságaihoz.	A tanulók értékelését az SNI-s tanulóakra vonatkozó jogszabály, s erre felhívja a befogadó pedagógus figyelmét is.
6.2.	Céljainak megfelelően, változatosan és nagy biztonsággal választja meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket.	Az egyes értékelési módokat (diagnosztikus, segítő és összegző), és az értékelési funkciókat (pedagógiai folyamat szabályozása, a tanulói személyiség fejlesztése, önértékelési képességük kialakítása) tudatosan és szakszerűen tervezi és használja.	Közvetlen szóbeli értékelése támogató, lényegre törő, az egyes gyermek fejlesztési céljait is figyelembe vevő. Kerüli a minősítő, szorongáskeltő visszajelzéseket. Folyamatosan tudatosítja értékelésével a viselkedésvárásokat, és következményeiket.
6.3.	A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközöket (kérdőíveket, tudásszintmérő teszteket) készít.	Adaptált sztenderd, esetleg saját fejlesztésű mérő- és értékelő eszközöket használ, és ezek értékelése alapján tervez.	Saját készítésű feladatlapjait eredményesen használja a differenciált fejlesztőmunkában. A feladatlapok alkalmazkodnak a gyerekek képességstuktúrájához, érdeklődéséhez, életkori sajátosságaihoz.

6.4.	A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre.	Az értékelés, a folyamatos visszajelzés alkalmazását megjelenteti dokumentumaiban.	Egyszerű, rövid, személyes, visszajelzésével a pozitívumok hangsúlyozásával, az önmagához mért változását értékeli. A gyerekek/tanulók egymás közötti értékelésében is a pozitívumok hangsúlyozását támogatja.
6.5.	Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, tárgyszerűek.	SNI specifikus, egyértelmű értékelési módszereket alkalmaz. (pl. azonnali, közvetlen verbális, taktilis visszajelzés, piktogramokkal támogatott kommunikáció)	Rugalmasan igazítja visszajelzéseit az eltérő képességekhez, aktuális viselkedésekhez. Az SNI-s gyermekekhez/tanulókhöz adaptálja a fogalmakat.
6.6.	Értékeléseivel, visszajelzéseivel a tanulók fejlődését segíti.	A tanuló értékelése során körültekintően jár el, mérlegeli értékelésének az adott tanulóra gyakorolt hatásait. A világos, objektív kritériumrendszeren alapuló visszajelzéseiben a gyermek/tanuló önmagához viszonyított változását értékeli.	Minden pozitív változást észrevesz, dicsér. A kritikai észrevételeit is a fejlesztési lehetőségek figyelembevételével fogalmazza meg. Kerüli a minősítő, szorongáskeltő visszajelzéseket. Szükség esetén speciális kommunikációs módszereket használ az egyéni értéklésben. (pl.: augmentatív, alternatív kommunikáció).

<p>6.7.</p>	<p>Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.</p>	<p>Használja a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók sérülésspecifikus egyediségéhez illeszkedő visszajelzéseket elősegítve ezzel a tanulók reális önértékelését.</p>	<p>Külön nevelt és integrált SNI-s tanulók/gyermeknél is a pozitív önértékelést, az "elég jó" teljesítményt a hibázás lehetőségével, a közös javításokkal az önkorrekciót támogatja. Ügyel a tanulók pozitív énképének kialakítására/megőrzésére.</p>
<p>6.8.</p>	<p>Önállóan képes a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezni, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként használni, szükség esetén gyakorlatát módosítani.</p>	<p>A szummatív értékelésből kapott adatok, a reflexiókban megfogalmazottak elemzések, következtetések alapján módosítja fejlesztési terveit. Gondosan törekszik a fejlődésben nem várt hézagok feltöltésére is, a már elérték szinten tartására.</p>	<p>A diagnózis alapján készült fejlesztési folyamatok eredményeire, a gyermekek visszajelzéseire is (verbális, metakommunikatív) támaszkodik, a speciális szempontú diagnosztikus formatív és szummatív értékelésben, és elemzésük alapján módosítja óra/fejlesztési terveit</p>

7. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Kompetens(ek) a fogyatékos, a sérült, az akadályozott személyek érdekképviselőként; esélyegyenlőségüket, intézményi és társadalmi integrációjukat segítő feladatok ellátásában, a tanácsadás különféle szintjeiben. Felkészültek a fogyatékos, a sérült, az akadályozott gyermekek, fiatalok, felnőttek társadalmi környezetével, a civil szervezetekkel és elsődlegesen a családjukkal való együttműködésre, gyógypedagógiai és konduktív pedagógiai segítségére. Az integrált/inkluzív nevelés keretében a befogadó pedagógussal való kommunikáció, tapasztalatcsere, tanácsadás kétirányú folyamatában kezdeményező és aktív szerepet vállal. A befogadó pedagógus jelzéseit mérlegeli, ezeket saját szakmai tevékenységébe beépíti. Rugalmasan alkalmazkodik a befogadó intézmény és a sajátos nevelési igényű, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók szükségleteihez. Problémaorientált, konfliktushelyzetekben a gyermek, a tanuló érdekében konszenzusos stratégiákat alkalmaz. Pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, segítő kommunikációra. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

A kompetenciákhoz tartozó **indikátorok értelmezése példák** az adott terület, tantárgy vonatkozásában.

Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás alapján
7.1.	Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.	A szülőkkel és egyéb partnerekkel nemcsak hatékonyan tud kommunikálni, de képes speciális technikákat átadni nekik, segíteni a gyermek tágabb környezetét is. A gyógypedagógus kommunikációs képességét a rábízottak érdekvédelmében hatékonyan alkalmazza. Teammunka keretében szervezi meg az egyes tanulók körüli teendők megbeszélését. Különböző szakmai szituációkban képes nyílt és hiteles kommunikációra a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően,	Tanítványjaival őszinte kommunikációja. Meghallgatja véleményüket, kéréseiket, jelzéseiket, s ezeket kellő megfontolás után beépíti pedagógiai gyakorlatába. A fejlesztő szakember (gyógypedagógus, konduktor) a teammunkában megbeszéltek és a megállapodások alapján képes ebben a szellemben dolgozni óralátogatáskor.

7.2.	A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.	Munkacsoportok, szülők, tanítványok eléréséhez hatékonyan alkalmazza az e-mail és a közösségi oldalak adta lehetőségeket, ügyelve az etikai és biztonsági vonatkozásokra. Gyógypedagógusként, utazó gyógypedagógusként tudatosan alkalmazza, szervezi, megvalósítja azokat az együttműködési formákat az adott szakmai szolgáltatási területeken, amelyek biztosítják az együttműködési kereteit. Szülői óralátogatásokat, fogadó órákat, nyílt napokat szervez, amelyet partneri légkörben végez és megosztja tapasztalatait a szülővel.	Autista, súlyos beszédfejlődési rendellenességű, hallásban akadályozott gyerekek egymás közötti kommunikációjának támogatása fontos online csatornán. A súlyos mozgássérülnél kizárólagos kommunikációs forma lehet az online filmek, játékok speciális tananyaga az SNI-s gyermek számára. Van akinek kizárólagos formája, van akinek esély a külvilággal ismeretátadás formájában. A pedagógusok egymás közötti kommunikációja és a tanítás módja és eszköze is lehetséges online. Szülői óralátogatásokat, fogadó órákat, nyílt napokat szervez, amelyet partneri légkörben végez, és megosztja tapasztalatait a szülővel.
7.3.	Nytott a szülő, a tanuló, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.	A külső véleményt megfontolva, javít a saját munkáján. Felelősséget vállal szakmai döntéseiért, megnyilatkozásaiért, cselekedeteiért.	A pedagógus támogatja a szülőt, hogy elfogadja a gyermek fogyatékosságát, rá kell vezetnie a szülőt a megfelelő segítség módjára és tanítania az otthoni segédeszközöket (pl.: megfelelő járókeretek, botok alkalmazása, a WC használata megfelelő kapaszkodóval és speciális ülőkével, étkezés speciális kanállal és megfelelő sínnel, kézsínnel, megfelelő pozícióban, a helyes játék pozíció tanítása, helyes légzés és beszéd fejlesztése).

<p>7.4.</p>	<p>A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.</p>	<p>Élő kapcsolatot ápol a megfelelő szakterületi kollégákkal (gyermekszemész, fül-orr-gégész, gyermekorvos, gyermekneurológus, ortopédorvos, gyermekpszichiáter, stb.) nyitott a szülőkel való partneri kapcsolatra, pl.: szülői klubot működtet szülői óralátogatásokat, fogadó órákat, nyílt napokat szervez. A személyes kapcsolatfelvétel módszerei: családlátogatás, segítő beszélgetések, mentális támogatás, pasztorális támogatás, önsegítő csoport működtetése, érdekképviselő (egyesület formájában), a programokba történő bevonás (kirándulások, ünnepek), bibliadráma, önismereti csoport, gyászcsoporthoz, traumafeldolgozó csoport.</p>	
<p>7.5.</p>	<p>A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.</p>	<p>Tudatosan törekszik saját szakmai tapasztalatainak megosztására. Törekszik a konfliktusok megelőzésére, a prevenciós szemléletet képviseli, és ezt közvetíti a gyermekek, diákok, kollégák, az érintett szülők számára is. Meghallgatja tanítványai (ellen)véleményét, partnerként kezeli őket.</p>	<p>Partneri viszonyban végzi a megbeszéléseket és segítő szándékot mutat minden más szakember felé. Konfliktus esetén szupervízióba viszi tovább a problémát. Jó partneri légkört teremt, ahol bárki elmondhatja észrevételeit.</p>
<p>7.6.</p>	<p>Iskolai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.</p>	<p>Egyaránt képes az önálló és a team munkára. Ismeri intézménye stratégiai dokumentumait (HPP, SZMSZ, protokollok) és munkája vezérfonalának tekinti. A protokollok szerint intézi (kihágás, hiányzás, késés, igazolatlan órák.).</p>	<p>SNI-s tanítványainak példát mutat az önállóan, felelősséggel végzett feladatvégzéshez</p>
<p>7.7.</p>	<p>A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal.</p>	<p>Munkaközössége tagjait támogatja a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő szakmai kapcsolatrendszer megteremtésében, az együttműködési elvek és formák közös kialakításában.</p>	

	Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai és tanulásszervezési eljárások		
7.8.	A tanuláshoz megfelelő hatékony és nyugodt kommunikációs teret, feltételeket alakít ki.	Átfogó – a tapasztalatai által megerősített – ismeretekkel rendelkezik a csoportszobai, osztálytermi kommunikáció sajátosságairól, szabályairól.	Tudatosan és a célszerűen rendezi be, ha szükséges, váltogatja az osztályterem terét. Látássérült, hallássérült és autista tanulók speciális igényére külön ügyelve. Súlyos mozgássérült tanulók számára megfelelő teret biztosít a speciális kocsik kerekes székek számára és szükség esetén megfelelő pozicionálást is ad. (speciális hengerekkel, párnákkal, ékekkel.)
7.9.	Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.	Különböző szakmai szituációkban képes nyílt és hiteles kommunikációra a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően, képes felismerni és értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. nyújt társainak a pedagógus teamben. Szülőkkal való kommunikációja korrekt, őszinte és empátikus. A szülővel való nehéz kommunikáció esetén képes bevinni a szupervíziós beszélgetésekbe a problémákat. Szülőkkal való kommunikációja korrekt, őszinte és empátikus. (Figyelembe veszi a szülő iskolázottságát a szakkifejezések alkalmazásakor) Különböző szakmai szituációkban képes nyílt és hiteles kommunikációra a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően,	Tanítványaival bensőséges, egyértelmű, nyílt kommunikációt folytat a gyermekszemélyiség tiszteletét mindig szem előtt tartva. Értelmi fogyatékos tanulók esetében a rövid egyértelmű kommunikációs elemeket részesíti előnyben. Hallássérült, siket tanítványok esetében alkalmazza a totális kommunikáció elemeit, jelnyelvet is használ. Autista gyermekek/tanulók nevelésében elengedhetetlen a protetikusan környezet mellett az augmentatív kommunikációs elemek alkalmazása.

7.10.	Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.	A "Semmit rólunk nélkülünk" elv szellemében tervezi és fejleszti tanítványai kommunikációját, önérvényesítő magatartásának kialakulását. Az egyéni fejlesztési tervekben megjelenik a beszéd alaki és tartalmi fejlesztése a szociális kapcsolatok kommunikációs elemeivel összhangban.	Tanítási óráin és foglalkozásain fellelhető a „beszélgetőkör”, egymás meghallgatásának képességének fejlesztése. Dramatikus elemeket, szerepjátékokat, szituációs játékokat alkalmaz nemcsak az ismeretsajátítás, konfliktuskezelés, hanem a szociális szerepek gyakorlására is. Az AAK-s eszközökkel segíti a diákok egymás közötti kommunikációját
-------	---	---	--

8. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Szupervíziós, mentálhigiénés alkalmak résztvevője, igénye és életformája az önművelés, a szervezeti tanulás, az intézményi önképzés. Szakmai fejlődése kiterjed a legfrissebb, releváns, (gyógy)pedagógiai, fogyatékoságtudományi, egészségtudományi, szociális és jogi stb. ismeretekre, ezek adekvát integrálására mindennapi munkájában.

A kompetenciákhoz tartozó **indikátorok értelmezése példákkal** az adott terület, tantárgy vonatkozásában.

Indikátorok		Szakterületi/szakspecifikus példák	
		A portfólió alapján	Az óralátogatás alapján
8.1.	Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.	Reális önismerettel és önazonossággal rendelkezik, az általa összeállított portfólió tükrözi személyiségének e vonásait is. Önreflexiói számot adnak gyógypedagógusi mesterségbeli fejlődésének igényéről. Ismeri és alkalmazza lelki egészségének megőrzési módját.	
8.2.	Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.	Szakmai fejlődéséről, gyógypedagógusi elméleti és gyakorlati módszertani tudásáról önreflexiókkal igyekszik reális képet kialakítani, valamint kijelölni a következő fejlődési irányait. Önelemzésében alkalmazza a PDCA-ciklust.	Tanítványai szummatív méréseinek eredményeit saját munkája hatékonyságának elemzésére is alkalmazza. SNI-s neveltjei reakcióira reflektíven reagál, keresi a hatékonyabb módszereket, eljárásokat.

8.3.	Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.	Írásbeli munkái szakszerű és adekvát terminológiát tartalmaznak. Pedagógia munkája során a megfelelő kommunikációs elemeket alkalmazza a különböző társadalmi szereplőkkel.	Tanítási óráin, foglalkozásain nyíltan kommunikál, instrukciói egyértelműek. Kulturált beszédmódjával például szolgál tanítványai számára. Motivációs elemként, figyelemterelésként nem tartózkodik a humoros megnyilvánulásoktól sem.
8.4.	Rendszeresen tájékozódik a szaktárgyára és a pedagógia tudományára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.	Lehetőségeihez mérten kihasználja a pedagógiai továbbképzések kínálta lehetőségeket gyógypedagógia-tudomány és gyakorlati, módszertani, fogyatékoság-típológiai témákban egyaránt. Szervezeti tanulás keretében megosztja új szakmai információit munkatársaival.	Pedagógiai gyakorlatában alkalmazza az újonnan elsajátított elméleti ismereteket, de csak abban az esetben, ha azok hatékonynak bizonyulnak saját sajátos nevelési igényű tanítványai esetében.
8.5.	Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.	Tanulás-módszertani, mérési-értékelési és tanulásszervezési fejlesztések terén tájékozott. Mint utazó gyógypedagógus, az általános pedagógiai újdonságokat is figyelemmel kíséri.	
8.6.	Rendszeresen tájékozódik a digitális tananyagokról, eszközökről, az oktatástámogató digitális technológia legújabb eredményeiről, konstruktívan szemléli felhasználhatóságukat.	Felhasználói szinten mindennapi gyakorlatában és tudásmegosztásában is készségszinten alkalmazza az IKT-elemeket. Szakmai, jogi, társadalomtudományi, etikai és orvostudományi vonatkozású ismereteit online módon is bővíti. Hallássérült és látássérült tanulók esetében speciálisan akadálymentesített digitális tananyagokat szelektál.	

8.7.	Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.	Szakmaiságával és emberi kvalitásaival egyaránt méltón képviseli a gyógypedagógiai hivatását. Intézménye falain túl is élő kapcsolatot tart szakmai, társadalmi és civil szervezetekkel. Kiemelt feladatának tekinti a szülőkkel való partneri együttműködést.	
8.8.	Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.	Uniós és egyéb pályázati lehetőségeket megragadva részt vesz a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fejlesztését, sikeres együttnevelését támogató projektmunkákban (TÁMOP 3.1.6. és TÁMOP 3.4.2.). Intézményi innovációk, műhelymunkák aktív résztvevője, támogatja az új, illetve pályakezdő kollégák bekapcsolódását ezekbe a munkálatokba.	Előzetesen megszervezett, korrekt szülői tájékoztatás és engedélyeztetés után tanítványai körében is kutatómunkát végez. Az eredményeket - amennyiben releváns - visszacsatolja munkája fejlesztéséhez tanítványai érdekeit érvényesítve.
8.9.	Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.	Részt vesz szűkebb és tágabb online szakmai együttműködésekben.	